

Com arribar-hi

En vehicle particular

N-II PK 671 (Pineda de Mar). Església Parroquial de Santa Maria, a tocar del Centre Cultural i Recreatiu de Pineda de Mar.

En tren

Renfe

Tel. 902 240 202
www.renfe.es

Línia R1 (Molins de Rei-Maçanet-Massanes per Mataró). Parada a Pineda de Mar.

En autobús

Barcelona Bus, SL

Tel. 972 350 487
www.barcelonabus.com

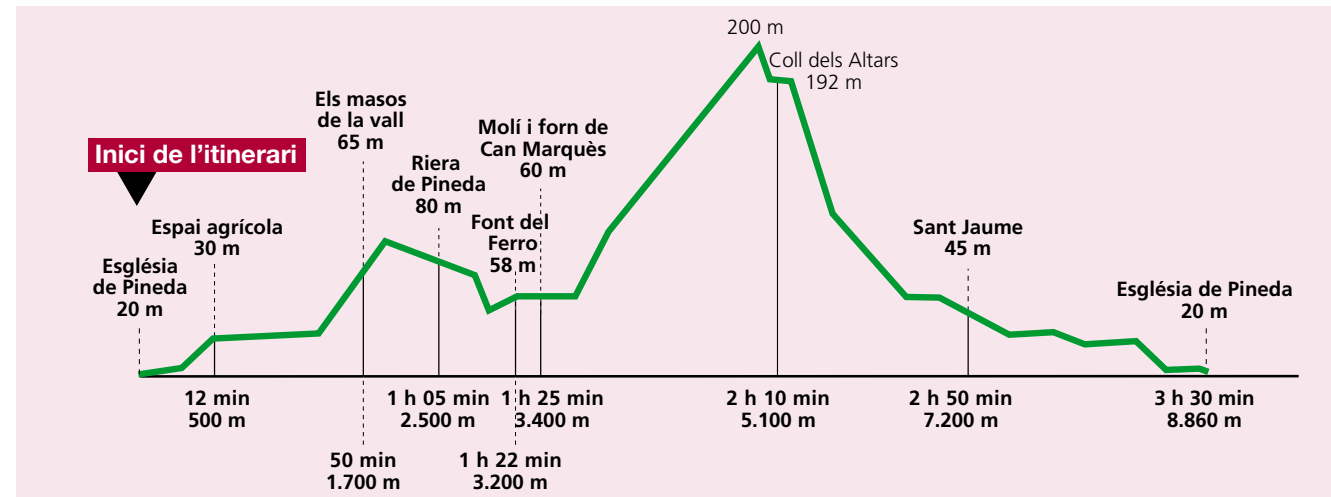
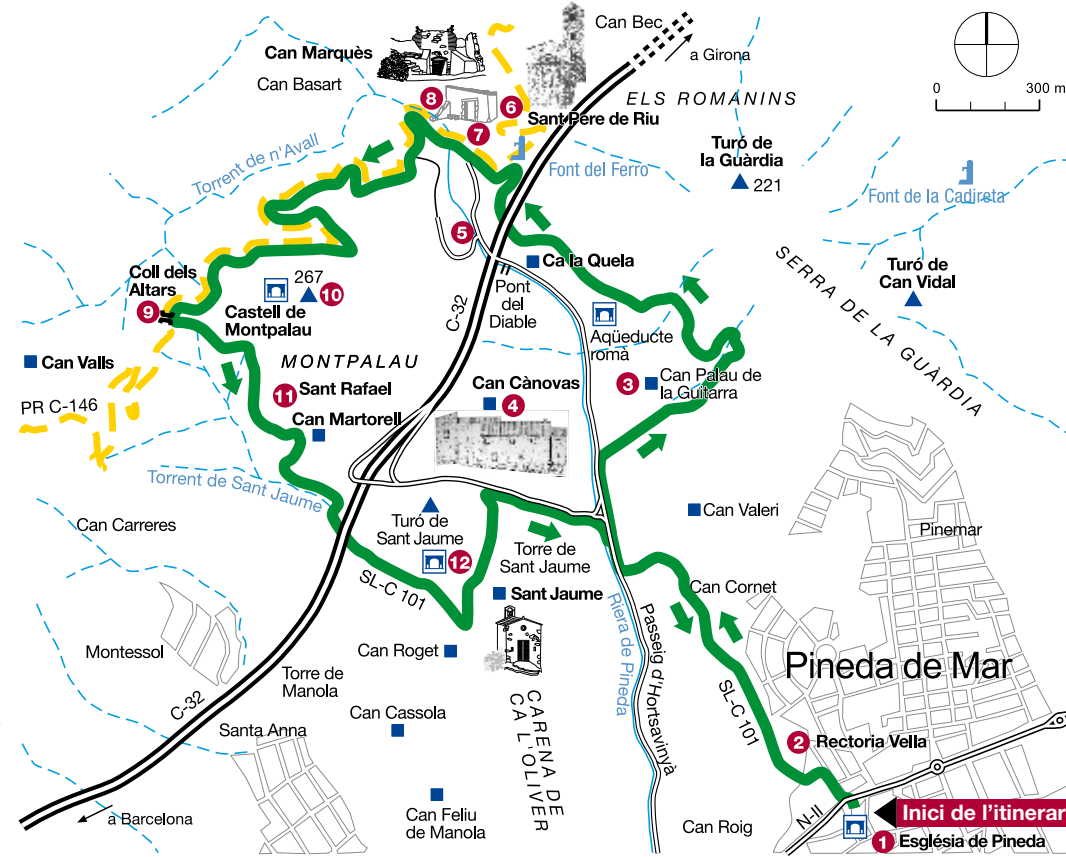
Línia 603 (Barcelona-Blanes). Parada a Pineda de Mar

Línia 605 (Aeroport de Girona-Mataró). Parada a Pineda de Mar

Línia 614 (Aeroport de Barcelona-el Prat-Blanes). Parada a Pineda de Mar

Línia 620 (Barcelona-Hostalric). Parada a Pineda de Mar

Línia urbana Calella-Pineda de Mar

Equipaments i serveis més propers

Oficina del Parc del Montnegre i el Corredor

Església, 13, 2n
08471 Vallgorguina
Tel. 938 679 452. Fax 938 679 092
p.montnegre@diba.cat

Centre d'Informació d'Hortsavinyà

Veinat d'Hortsavinyà
08490 Tordera
Tel. 937 443 327 i 937 630 858
p.montnegre.hortsavi@diba.cat

Àrea d'esplai d'Hortsavinyà

Pista forestal de Tordera a Calella de Mar
Tel. 937 443 327

Punt d'Informació del Mercat de Tordera

Mercat de Tordera
08490 Tordera
p.montnegre.tordera@diba.cat

Centre de Documentació del Parc del Montnegre i el Corredor Mataró

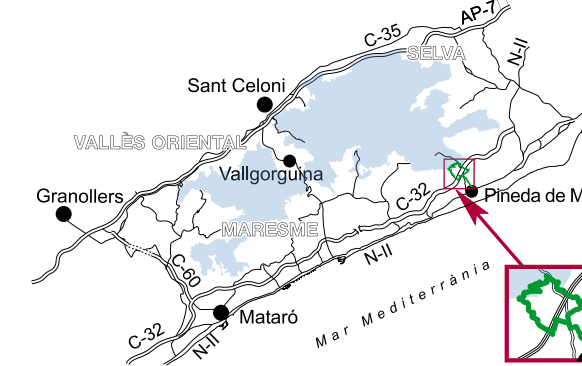
C. Pascual Madoz, 28-30
Adreça postal: Carreró, 17-19
08302 Mataró
Tel. 937 410 484
Fax 937 582 402
p.montnegre.cdmatara@diba.cat

Per saber els horaris dels equipaments podeu consultar:

www.diba.cat/parcsn/montnegre

Oficina d'Informació i Turisme de Pineda de Mar

Plaça de Catalunya, 1, baixos
08397 Pineda de Mar
Tel. 937 625 038. Fax 937 671 842
pinedaturistica@telefonica.cat
www.pinedademar.cat
Horari d'estiu: de dilluns a diumenge de 9.30 a 13.30 h i de 17 a 21 h
Horari d'hivern: de dilluns a divendres de 9.30 a 13 h

Distància: 8.860 m

Durada: 3 hores i 30 minuts

Excursió a peu de dificultat mitjana que transcorre per corriols i pistes del parc. L'itinerari és senyalitzat amb marques de color blanc/verd.

És aconsellable portar aigua. Uns prismàtics ens permetran observar millor la fauna i gaudir de les bones panoràmiques. No llenceu deixalles ni arrenqueu cap mena de planta i procureu no destorbar la fauna.

Xarxa de Parcs Naturals

Parc del Castell de Montesquiu, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc Natural de la Serra de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olerdola, Parc del Foix.

Diputació Barcelona | Àrea de Territori i Sostenibilitat

Espais Naturals i Medi Ambient
Gerència de Serveis d'Espais Naturals
Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
xarxaparc@diba.cat · www.diba.cat/parcsn

Parc del Montnegre i el Corredor

EXCURSIONS SENYALITZADES

Direcció de Comunicació. Textos: David Pavón. Adaptació: Òliver Sánchez-Camacho. Fotografies i dibuixos: Arxiu XPN, David Pavón, Eugeni Ríza, Enric Juné i Josep M. Pons i Guri. Cartografia: Roser Cisa. D.L. B. 20371-2012. Imprès en paper ecològic

La vall de la riera de Pineda

SL-C 101

112 emergències

Diputació Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Arxiu XPN

L'itinerari té l'inici a Pineda de Mar, a l'església parroquial de Santa Maria, a prop del pas de vianants subterrani de la carretera N-II. El recorregut s'introdueix a la vall de la riera de Pineda passant per espais agrícoles

i paisatges forestals de gran valor ecològic. Després travessa la riera, s'enfila fins el coll dels Altars i retorna a Santa Maria per Sant Jaume.

La primera referència documental que esmenta el temple és la seva acta de consagració duta a terme pel bisbe de Girona l'any 1079 **1**. Un cop a l'altre costat de la carretera sortim del nucli urbà pel camí històric de la Rectoria Vella **2**.

L'espai agrícola

L'activitat agrícola, centrada en les produccions d'horta, domina el paisatge de relleu suau comprès, per una banda, entre les muntanyes de Montpalau (267 m) i la Guàrdia (221 m) i, per l'altra, pel nucli urbà de Pineda de Mar. El clima benigne, temperat pel mar i el recer de les muntanyes que protegeix la vall dels vents freds del nord, faciliten el manteniment dels conreus tot l'any.

Seguim el camí fins enllaçar, després d'un lleuger descens, amb el passeig d'Hortsavinyà. Voregem una nau industrial i continuem recte fins que trobem un camí a mà dreta que ens torna a endinsar pel marge dels camps de conreu. Una pujada suau ens allunya de la riera. Arribem a la clotada boscosa que s'estén als vessants de ponent del turó de la Guàrdia. El camí es transforma en un corriol que travessa diverses pinedes on gaudim de bones vistes de can Cànovas, de la torre de Sant Jaume, de l'aqüeducte romà de Can Cua **3** i de la vall.

Els masos de la vall

La vall de la riera de Pineda compta amb un nombre considerable de masos l'origen dels quals se situa en plena edat mitjana. En aquest espai trobem els més representatius del municipi. Tenim els exemples de can Cassola, can Castellar, ca n'Oliver de Sitjar o can Palau de la Guitarra, entre d'altres.

Cal destacar, per les seves dimensions, la masia de can Cànovas **4**. Del conjunt de construccions sobresurt la casa, de final del segle XVI, adossada a la qual hi ha la torre de planta quadrada. Estructuralment és una masia amb coberta a dos vessants, formada per tres crugies perpendiculars a la façana principal. El portal és de punt rodó, adovellat, amb pedra ben treballada, igual que les llindes i els brancals de les finestres.

La riera, corredor biològic

La riera de Pineda realitza una funció important de corredor biològic. En aquest punt observem com la riera abandona definitivament els àmbits muntanyosos i forestals propis de la Serralada Litoral, per recórrer la plana agrícola abans de desembocar a la Mediterrània. Als marges de la riera s'aprecia una galeria de vegetació arbòria i arbustiva amb algunes espècies pròpies dels ambients més humits i frescals, com per exemple l'àlber, l'om, el pollancre o l'alog. La presència del corredor verd de la riera afavoreix la connectivitat ecològica i paisatgística entre les derivacions del Montnegre i la plana litoral.

ER

A poc a poc la vall s'estreny i arribem al congost on se situa el viaducte de l'autopista C-32 i la depuradora d'aigües residuals de l'Alt Maresme Nord **5**. El corriol no perd la traça i penetrem en una zona més muntanyosa i boscosa presidida per l'església parroquial de Sant Pere de Riu **6**, d'origen romànic.

Reconstrucció ideal del temple romànic de Sant Pere de Riu (1992)

La font del Ferro

El paratge s'emplaça en una fondalada sota Sant Pere de Riu, dins els dominis de l'antic mas de can Marquès. Hi discorre una torrentera que desguassa a la riera de Pineda. A pocs metres, tot salvant la torrentera, en època romana es bastí una arcada que forma part de la mateixa conducció d'aigua que el tram d'aqüeducte de can Cua.

El corriol, passada la font, ens porta a la pista emporlanada que puja cap a Sant Pere de Riu; nosaltres la seguirem en sentit descendent. Aviat ens trobem, a la dreta, el restaurat molí fariner de Can Marquès **7** i, al cap d'uns cinquanta metres, creuada la riera, el forn de calç de Can Marquès.

El molí i el forn de Can Marquès

El de Can Marquès és un dels nombrosos molins –n'hi ha onze de documentats– que al llarg dels segles han solcat la riera de Pineda. És una construcció

6

6

amb una estructura molt modesta, de planta baixa rectangular i amb teulada d'un únic vessant. El complementa una bassa amb els contraforts encara ben visibles. Hi ha una citació del molí del 1505, però és probable que, per la seva situació, fos el mateix que l'any 1066 s'esmenta en l'acta de fundació del monestir de Sant Marçal de Montseny.

El forn de calç **8** fou bastit per la cocció de pedra calcària. Tot i que al Montnegre els materials geològics predominants són de caràcter magmàtic, com el granit, en aquest sector de la vall es produeixen afloraments calcaris. El forn és una mena de gran olla troncocònica amb la base inferior més ampla. Les utilitats de la calç cuita eren diverses: es feia servir com a morter per la construcció, per emblanquinar i desinfectar parets, per l'agricultura, com a producte medicinal, etc.

Deixarem el forn a la dreta per seguir el camí i remuntar l'obaga de la muntanya de Montpalau. La pista continua, en franca pujada, descrivint revolts i és flanquejada, a banda i banda, per esponerosos alzinars que s'esclerissen a mesura que guanyem alçada fins assolir el coll dels Altars (192 m) **9**. En aquest punt neix el corriol que dóna accés, carena amunt i fora del circuit, al cim de Montpalau **10**. Allà trobem els vestigis del castell del mateix nom, amb els seus potents murs del segle XV.

Des del coll dels Altars davallarem per la solana, per una pista de pendent pronunciat, on les pinedes de pi pinyer, algunes atzavares i un terreny inconfusiblement saulonenc ens condueixen fins l'ermita de Sant Rafael **11**. Seguirem per la pista fins arribar a l'esplanada de can Martorell, lloc on hi hagué l'abo-

cador de Pineda, clausurat i parcialment restaurat l'any 1994. Agafem el corriol de la dreta que passa per una petita zona boscosa, travessem l'autopista per sota i deixem enrere algunes hortes fins trobar el conjunt patrimonial de Sant Jaume.

Sant Jaume

Al voltant de la font de Sant Jaume s'hi apleguen diversos elements arquitectònics d'interès. Hi ha l'ermita dedicada al sant que dóna nom al paratge, bastida l'any 1885, i la torre de Sant Jaume, adossada al mas Castellar, una de les moltes torres de defensa construïda al llarg de tota la costa entre els segles XIV i XVII. A la part inferior de l'esplanada de Sant Jaume **12** hi ha les restes de l'antic molí fariner. Es tracta del molí fariner més proper a la costa i l'únic que no es troba a tocar de la riera.

Aquest indret és un espai dedicat a la celebració d'aplecs, especialment els sardanístics. El primer del qual es té notícia s'organitzà l'any 1905 per commemorar la diada de Sant Jaume.

12

Prosseguim per la pista de l'esquerra fins arribar al voral de la calçada que serveix de connexió amb l'autopista; el seguirem a la dreta, en sentit descendent, fins arribar al punt de connexió amb el passeig d'Hortsavinyà. A l'alçada de la nau industrial abans esmentada desfarem el tram inicial del recorregut per retornar a l'església de Pineda.